

آزار و اذیت می شدند و در بسیاری از مواقع به شهادت می رسیدند.

درس نهم (عصر غیبت)

بخش آیات و روایات:

۱- با توجه به آیه « ذَلِكَ بَأْنِ اللَّهِ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَ..... » جاهای خالی را تکمیل نمایید:

(الف) اگر مردم نعمتی که خدا به آنها داده درست استفاده نکنند،

(ب) زمینه ساز هلاکت یا عزت و سربلندی یک جامعه ،

۲- حضرت علی (ع) علت بی بهره بودن مردم از وجود حجت را چه چیزی می داند؟ ستمگری انسانها و زیاده روی در گناه

۳- قرآن کریم در آیه «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ.....» آینده مؤمنین صالح را چگونه بیان می نماید؟ آنان

را جانشینان در زمین قرار می دهد.

۴- در آیه «وَنُرِيدَانِ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» آینده تاریخ را از آن چه کسانی می داند؟ مستضعفان

۵- آیه « وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ » چه آینده ای را برای بندگان شایسته خداوند پیش بینی می کند؟

به ارث بردن زمین

۶- این روایت امام عصر (ع) به چه چیزی اشاره دارد؟ « ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز بر ما پوشیده نیست » ولایت معنوی

۷- این روایت پیامبر (ص) « هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است » به کدام مسئولیت منتظران اشاره دارد؟

تقویت محبت و معرفت به امام

۸- این روایت پیامبر (ص) « هر کس دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند ، ولایت و محبت امام

عصر (عج) را بپذیرد » به کدام مسئولیت منتظران اشاره دارد؟ تقویت معرفت محبت به امام

۹- این روایت حضرت علی (ع) « منتظر فرج الهی باشید و از لطف الهی مأیوس نشوید و بدانید که محبوبترین کارها نزد خداوند، انتظار فرج است »

به کدام مسئولیت منتظران اشاره دارد؟ دعا برای ظهور امام

۱۰- روایت « با ظهور امام خداوند زمین را از قسط و عدل پر خواهد کرد ، بعد از اینکه از ظلم و جور پر شده باشد » به کدام هدف انبیاء اشاره

دارد؟ عدالت گستری

۱۱- این روایت امام باقر (ع) « آن چنان میان مردم مساوات برقرار می کند که نیامندی پیدا نخواهد شد تا به او زکات داده شود » به چه مطلبی

اشاره دارد؟ به وضعیت اقتصادی مردم پس از ظهور

۱۲- حضرت علی (ع) در باره حضور حضرت مهدی(ع) در جامعه چه می فرماید؟ «حجت خداوند در میان مردم حضور دارد، از معابر و خیابان ها عبور می کند به نقاط مختلف می رود، سخن مردم را می شنود و بر جماعت مردم سلام می کند تا اینکه زمان ظهور و وعده الهی و ندای آسمانی فرا می رسد. هان! آن روز، روز شادی فرزندان علی و پیروان اوست.»

درستی و نادرستی عبارات را با ص/غ مشخص نمایید:

- ۱- غیبتی که تا سال ۳۲۹ هـ. ق طول کشید «غیبت صغری» نامیده می شود. **ص**
- ۲- امام را غائب نامیده اند زیرا در جامعه حضور ندارد. **غ**
- ۳- در دوره غیبت رهبری حقیقی مسلمانان با امام عصر(ع) است. **ص**
- ۴- در جامعه مهدوی زمینه های رشد و تکامل همه افراد فراهم شده است. **ص**
- ۵- در عصر غیبت صغری امام عصر(عج) از طریق نواب اربعه مردم را راهنمایی می کردند. **ص**

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل نمایید:

- ۱- لازمه انتظار برای ظهور امام عصر(ع) است. **ظهور**
- ۲- منتظر، عصر غیبت را عصر برای یاری امام، تلقی می نماید. **آماده باش**
- ۳- همه پیامبران در اصل پایان تاریخ و ظهور ولی خدا اتفاق نظر دارند. **الهی بودن**
- ۴- بهره مندی از امام عصر(ع) در عصر غیبت منحصر به است. **ولایت معنوی**
- ۵- منتظر حقیقی تلاش می کند که در عصر غیبت، امام خود باشد و از ایشان کند. **پیرو - تبعیت**

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید:

- ۱- اقدامات امام حسن عسکری(ع) در قبال فرزندش چه بود؟ ۱- ایشان را از گزند خلفای عباسی حفظ نمود ۲- ایشان را به یاران نزدیک و مورد اعتماد خود به عنوان امام بعد از خود معرفی نمود.
- ۲- امام عصر (ع) از ابتدای امامت تاکنون دو غیبت داشته اند، آن دو را نام ببرید. ۱- غیبت صغری ۲- غیبت کبری
- ۳- امام عصر (ع) در عصر غیبت صغری چگونه پیروان خود را راهنمایی می کردند؟ از طریق چهار نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد که به نواب اربعه یا نواب خاص معروف اند.
- ۴- غیبت صغری را تعریف کنید: غیبتی که از سال ۲۶۰ هـ ق شروع شده و تا ۳۲۹ هـ ق طول کشیده «غیبت صغری» نامیده می شود.
- ۵- غیبت کبری را تعریف کنید: شش روز مانده به درگذشت آخرین نائب، امام عصر(عج) برای ایشان نامه ای نوشت و فرمود به فرمان خداوند، پس از وی جانشینی نیست و مرحله دوم غیبت آغاز می شود. به دلیل طولانی بودن این دوره از غیبت، آن را «غیبت کبری» می نامند.
- ۶- غیبت امام(ع) تا چه زمانی ادامه می یابد؟ تا زمانی که نه تنها مسلمانان بلکه جامعه انسانی شایستگی درک ظهور و بهره مندی کامل از وجود ایشان را پیدا کنند.
- ۷- خداوند نعمت هدایت را با وجود چه کسانی تمام و کامل گردانیده و راه رسیدن به رستگاری را برای انسان ها هموار ساخته است؟ امامان علیهم السلام

۸- چرا خداوند آخرین ذخیره و حجت خود را از نظرها پنهان کرد؟ تا امامت در شکلی جدید و از پس پرده غیبت ادامه یابد.

۹- چرا امام را غائب نامیده اند؟ زیرا ایشان از نظرها غائب است، نه اینکه در جامعه حضور ندارد. به عبارت دیگر این انسان ها هستند که ایشان را نمی بینند، نه اینکه ایشان در بین مردم نیست و از وضع مردم بی خبر است.

۱۰- مشخص بودن پدر و مادر امام(ع) چه فایده ای دارد؟ اگر ماجراجویان فریبکار بخواهند خود را مهدی موعود معرفی کنند، به زودی شناخته

۱۱- **مسئولیت های منتظران را نام ببرید:** ۱- تقویت معرفت و محبت به امام ۲- پیروی از فرمانهای امام ۳- آماده کردن خود و جامعه برای ظهور ۴-

دعا برای ظهور

۱۲- **عوامل مؤثر در معرفت و محبت به امام زمان (عج) را بنویسید.**

شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی - آشنایی با شیوه حکومت داری ایشان به هنگام ظهور - آشنایی با صفات و ویژگی های امام

۱۳ - **چند نمونه از دستورات امام (ع) که پیروان ایشان به دنبال انجام آنها هستند را نام ببرید:**

مراجعه به عالمان دین - عمل به احکام فردی و اجتماعی دین - مقابله با طاغوت

۱۴- **یکی از علائم پیروی از امام عصر (عج) چیست؟ تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت و برکنار کردن حاکمان ستمگر**

۱۵- **امام عصر (ع) به فرموده حضرت علی (ع) با چه شرطی با مردم بیعت می کنند؟** ۱- در امانت خیانت نکنند ۲- پاکدامن باشند ۳- اهل دشنام و

کلمات زشت نباشند ۴- به ظلم و ستم خونریزی نکنند ۵- به خانه ای هجوم نبرند ۶- ساده زیست باشند ۷- به یتیمان ستم نکنند ۸- ثروت را احتکار

نکنند و..... (حداکثر ۴ مورد)

۱۶- **پویایی جامعه شیعه به چه عواملی بستگی دارد؟** ۱- گذشته سرخ: اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای شهادت و ایثار ۲- آینده سبز: یعنی انتظار

برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان، زیر پرچم امام عصر (عج)

۱۷- **چرا در انتظار ظهور بودن از برترین اعمال عصر غیبت است؟** زیرا فرج و گشایش واقعی برای دین داران با ظهور آن حضرت حاصل می شود.

۱۸ - **با ظهور امام (ع) همه اهداف پیامبران محقق می شود، چند نمونه آنها را نام ببرید؟** ۱- عدالت گستری ۲- آبادانی ۳- شکوفایی عقل و علم ۴-

امنیت کامل ۵- فراهم شدن زمینه رشد و کمال

۱۹ - **چه زمانی تمام اهداف پیامبران محقق می شود؟** با تشکیل حکومت جهانی امام مهدی (عج)

به سؤالات زیر پاسخ کامل بدهید:

۱ - **عاملان اصلی به شهادت رساندن امامان علیهم السلام چه کسانی بودند؟ توضیح دهید.**

حاکمان بنی امیه و بنی عباس؛ اما بیشتر مردم تسلیم این حاکمان شده بودند و با آنان مبارزه نمی کردند و وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را انجام

نمی دادند. اگر مردم آن دوره با این حاکمان ظالم، مبارزه می کردند، خلافت در اختیار امامان (علیهم السلام) قرار می گرفت و آن بزرگواران، بیش

از پیش مردم را به سوی توحید و عدل فرا می خواندند و جامعه بشری در مسیر صحیح کمال پیش می رفت.

۲ - **سخت گیری حاکمان عباسی نسبت به کدام امامان شدت یافته بود، که آن بزرگواران را در محاصره اقتصادی قرار داده بودند؟ چرا؟**

دهم (امام هادی) و یازدهم (امام حسن عسکری) (علیهما السلام) زیرا حاکمان از اخباری که از پیامبر (ص) و سایر امامان در باره حضرت مهدی (عج)

رسیده بود مطلع بودند.

۳- **چرا حاکمان بنی عباس در صدد بودند که حضرت مهدی (عج) را به محض تولد به شهادت برسانند؟**

زیرا پیامبر (ص) در باره امام عصر (عج) با مردم سخن گفته بود و ایشان را به عنوان آخرین امام و قیام کننده علیه ظلم و بر پاک کننده عدل در جهان

معرفی کرده است. حضرت علی (ع) و سایر ائمه (ع) نیز از آن حضرت و مأموریتی که از جانب خدا دارد، یاد کرده اند.

۴- **چگونگی امامت و رهبری امام (ع) در عصر غیبت کبری را بنویسید.**؟ به دلیل غائب بودن ایشان، بهره مندی از امام کاهش می یابد. از این رو آن

حضرت خود را به خورشید پشت ابر تشبیه کرده اند. در این دوره نه امکان حکومت و ولایت ظاهری آن امام هست و نه امکان تشکیل جلسات درس

و تعلیم معارف و احکام دین. لذا این بهره مندی، منحصر به ولایت معنوی است. که نیازمند به ظاهر بودن بین مردم نیست.

۵ - **منظور از ولایت معنوی امام (ع) چیست؟** ایشان به اذن خدا از احوال انسان ها آگاه است، افراد مستعد و به ویژه شیعیان و محبان خویش را از

کمک ها و امدادهای معنوی خویش برخوردار می سازد.

۶ - **چند نمونه از ولایت معنوی امام را نام ببرید:** هدایت باطنی افراد - حل بعضی از مشکلات علمی علما - خبر دادن از پاره ای رویدادها - دستگیری

۷- آیا دوره غیبت به معنای عدم رهبری امام عصر(ع) است؟ خیر بلکه هم انون هم رهبری حقیق مردم با ایشان است ، اما این رهبری را انسانهای

عادی درک نمی کنند ؛ همانطور که برخی از انسانها فواید خورشید پشت ابر را درک نمی کنند .

۸- آیا اعتقاد به موعود و منجی در تمام ادیان وجود دارد؟ بله. پیامبران برای تحقق پیروزی حق بر باطل در آینده تاریخ از طرح خاصی سخن گفته اند

و اعلام نموده اند که روزی یک رهبر و ولی از جانب خدا ظهور می کند. و همه در این مسأله با هم اتفاق نظر دارند. اما تعلیمات هر پیامبری دستخوش

دگرگونی شد بجز پیامبر خاتم . یکی از این دگرگونیها مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی بود.

۹- دیدگاه مسلمانان را با سایر پیروان ادیان در باره «موعود» را بنویسید. ما مسلمانان نیز مانند پیروان سایر ادیان الهی عقیده داریم که در آخر

الزمان منجی انسانها ، ظهور خواهد کرد و جهان را به نهایت عدل خواهد رساند. این منجی ، امام مهدی(عج) است که از نسل پیامبر اکرم(ص) است.

۱۰- در کتاب های حدیثی اهل سنت، در باره چه چیزی تأکید شده است؟ تأکید شده که امام مهدی(عج) از نسل پیامبر (ص) و حضرت

فاطمه(س) است. البته آنان معتقدند که امام مهدی(ع) هنوز به دنیا نیامده است.

۱۱- عقیده شیعیان را در باره «موعود» بنویسید. اما ما شیعیان بنا بر سخنان صریح پیامبر اکرم(ص) و ائمه اطهار(ع) معتقدیم که موعود و منجی انسانها

، دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری(ع) است و با توجه خاص خداوند ، به حیات خود ادامه می دهد تا اینکه به اذن خداوند ظهور می کند و

حکومت جهانی اسلام را تشکیل می دهد.

۱۲- اعتقاد به زنده بودن امام (ع) و حضور ایشان در جامعه چه فوایدی دارد؟ ۱- پیروان آن حضرت از یک سو، امام خود را حاضر و ناظر بر خود

می یابند و از سوی دیگر، آنان می توانند خواسته های خود را با امام در میان بگذارند . ۲- اینکه جامعه به صورتهای گوناگون از هدایت های امام و از

ولایت معنوی ایشان برخوردار می گردد.

۱۳- یکی از مسئولیتهای منتظران «آماده کردن خود و جامعه برای ظهور» است ، آنرا توضیح دهید.

منتظر، عصر غیبت را (عصر آماده باش) برای یاری امام تلقی می کند و خود را سربازی برای یاری آن حضرت به حساب می آورد. او هر لحظه منتظر

است تدای امام (ع) در جهان طنین انداز شود و مردم را برای پیوستن به حق فرا خواند.

۱۴- چه کسانی می توانند در هنگام ظهور، دارای ویژگیهای مورد نظر حضرت باشند؟ کسانی که قبل از ظهور امام(عج) در صحنه فعالیت های اجتماعی

و نبرد دائمی حق و باطل، در جبهه حق حضوری فعال داشته باشند و با ایستادگی در مقابل شیطاين درون و برون ، ویژگی هایی همچون شجاعت، عزت

نفس و پاک دامنی را در خود پرورانده باشند.

۱۵- کسی که در عصر غیبت حضرت مهدی (عج)، تنها با گریه و دعا سرکند و در صحنه ی حق طلبان علیه مستکبران حضور نداشته باشد، چه نتیجه

ای خواهد داشت؟ در «روز ظهور»، به علت «عدم آگاهی» مانند قوم موسی (ع) به حضرت مهدی(عج) خواهند گفت: «تو و پروردگارت بروید و

بجنگید ، ما اینجا می نشینیم!»

۱۶- از اهداف جامعه مهدوی، «شکوفایی عقل و علم را توضیح دهید.

این دوران ، زمان کامل شدن عقل های آدمیان است و با لطف و توجه ویژه امام عصر(عج) به همه اشان ها می کند، عقل آنها کامل می شود .

۱۷- مهمترین هدف جامعه مهدی کدام است؟ توضیح دهید.

فراهم شدن زمینه رشد و کمال . در جامعه مهدوی زمینه های رشد و کمال همه افراد فراهم است . انسانها بهتر می توانن خدا را بندگی کنن . فرزندان

صالح به جامعه تقدیم نمایند و خیی خواه دیگران باشند . بدین ترتیب ، انسان ها به هدفی که خدا در خلقت برای آن ها تعیین کرده، بهتر و آسان تر می